

zom zmŕtvychvstalého Krista. Nikdy nie vzdialená, nikdy nie v obrane, oslobodená od každej prítomnosti, môže Cirkev vyžarovať pokornú dôveru viery až do našich ľudských srdc.¹⁸

SNAŽIŤ SA BYŤ „SOĽOU ZEME“

Kristus spoločenstva neprišiel, aby sformoval kresťanov do izolovanej a oddelenej spoločnosti, posielala ich slúžiť ľudstvu ako kvas dôvery a pokoja.¹⁹ Viditeľné spoločenstvo medzi kresťanmi nemá cieľ v sebe samom, ale je v ľudstve znakom: „Vy ste soľ zeme.“²⁰

Svojím krížom a zmŕtvychvstaním Kristus uvádza novú solidaritu medzi všetkých ľudí. V ňom je rozdrobenosť ľudstva rozdeleného do protichodných skupín už prekonaná, v ňom všetci tvoria jednu rodinu.²¹ Zmierenie s Bohom zahŕňa zmierenie medzi ľuďmi.²²

Keď by však soľ stratila svoju slanosť... Musíme uznať, že my kresťania často zatemňujeme Kristov odkaz. Ako môžeme vyžarovať pokoj, keď zostávame rozdelení medzi sebou?

Sme v okamihu dejín, kedy je dôležité znovu oživiť tento odkaz lásky a pokoja. Urobíme všetko, čo len je možné, aby bol oslobodený od neporozumení a zažiaril vo svojej pôvodnej jednoduchosti?

Môžeme ísť bez akéhokoľvek vnucovania cestou s tými, ktorí nezdieľajú našu vieru, ale hľadajú pravdu z celého srdca?²³

V našej snahe vytvárať nové formy solidarity a otvárať cesty dôvery sú a budú skúšky. Chvíľami sa môže zdať, že nás premôžu. Čo teda robiť? Či nie je našou odpoveďou na osobné skúšky a na trápenia, ktoré znášajú druhí, milovať stále viac?

fr. Alois

V ústrety novej solidarite

Tri a pol roka budeme na našej „púti dôvery na zemi“ hľadať cesty, ako uviesť do praxe výzvy k novej solidarite vyslovené v tomto liste.

Nová solidarita, ktorá môže spojiť všetkých, čo sú pútnikmi pokoja, pútnikmi pravdy, veriacich či neveriacich.

Tri a pol roka, ktoré umožnia mladým na všetkých kontinentoch zmobilizovať svoje sily, zhromaždiť svoje túžby, svoje intuície a skúsenosti.

2012: Otvárať cesty dôvery medzi ľuďmi.

2013: Oslobodiť pramene dôvery v Boha.

2014: Usilovať o viditeľné spoločenstvo všetkých, ktorí milujú Krista.

2015: Stať sa „soľou zeme“.

A pre spojenie tohto úsilia a získanie nového nadšenia,

v auguste 2015:

V Taizé, stretnutie pre novú solidaritu

**75. výročie Komunity z Taizé
100. výročie narodenia brata Rogera**

Aby mohlo byť vypočutých čo možno najviac mladých ľudí, príprava na toto stretnutie prebieha stretnutiami na všetkých kontinentoch.

Aby sa rozvinula nová solidarita medzi ľuďmi na všetkých úrovniach, v rodinách, v komunitách, v mestách a dedinách, medzi krajinami a kontinentmi, sú potrebné odvážne rozhodnutia.¹

Vedomí si nebezpečenstva a utrpenia, ktoré doliehajú na ľudstvo a na planétu, nechceme sa poddať strachu a rezignácii.²

¹ Hoci ľudská solidarita vždy bola potrebná, je nutné, aby bola neustále obnovovaná a omladzovaná novými formami vyjadrenia. Dnes, ako azda ešte nikdy v histórii, je životne dôležité, aby sa mladšia generácia pripravovala na spravodlivejšie rozdelenie dobiehajúcej zeme, na vyrovnanjšie delenie bohatstiev, medzi kontinentmi aj v rámci každej krajiny.

² Nadšenie pre novú solidaritu je možné. Živí sa presvedčením, že história sveta nie je vopred určená. Spomeňme si na niekoľko príkladov: po druhej svetovej vojne hŕstka zodpovedných v politike verila v zmierenie napriek všetkej nádeji a odvážne začala budovať solidárnu Európu; pokojná revolúcia umožnila do hĺbky zmeniť situáciu na Filipínach v roku 1986; veľké poľské ľudové hnutie Solidarność pripravilo bez násillia cestu k slobode pre viaceré európske krajiny; pád Berlínskeho múru v roku 1989 bol niečím nepredstaviteľným pár rokov predtým; v tej istej dobe krajiny Latinskej Ameriky vykročili cestou demokracie a začali neslýchaný

A predsa, krásna ľudská nádej je bez prestania ohrozovaná rozčarovaním. Stále ťaživejšie ekonomické problémy, niekedy ohromujúca zložitost spoločností, bezmocnosť tvárou v tvár prírodným katastrofám, to všetko má tendenciu udusiť výhonky nádeje.³

Nenastal azda čas ešte viac oslobodiť pramene dôvery, aby sa vytvárali nové formy solidarity?

Nijaký človek, nijaká spoločnosť nemôže žiť bez dôvery.

Rany dôvery, ktorá bola zradená, zanechávajú hlboké stopy.

ekonomický rozvoj, z ktorého dúfame, že budú môcť mať bez odkladu prospech tí najchudobnejší; koniec apartheidu v Južnej Afrike a podaná ruka Nelsona Mandelu docielili zmierenie presahujúce všetky nádeje; nedávno sme boli svedkami ukončenia politických násillností v Severnom Írsku a v Baskicku.

³ Otrasy svetovej ekonomiky nás stavajú pred otázky. Geopolitická rovnováha moci sa mení. Nerovnosť narastá. Istoty včerajška sa dnes už nepotvrďujú. Mohol by to byť dôvod viac sa zamýšľať nad rozhodnutiami, ktoré robíme pre svoj život?

¹⁸ Brat Roger, *En tout la paix du cœur*.

¹⁹ Ak táto služba znamená ísť proti všetkému, čo dehumanizuje naše spoločnosti, koná sa predovšetkým a vždy v úctivom a konštruktívnom dialógu s rôznymi kultúrami sveta a každej doby. „Kvások neukáže svoju silu, kým sa nepriblíži k ceste, a nielen priblíži, ale až keď sa doň zamieša a keď sa ním zmiesi.“ (Svätý Ján Zlatoústý, *Homília 46 na Evanjelium sv. Matúša*)

²⁰ Matúš 5, 13.

²¹ Kristus povedal: „Keď budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe.“ (Ján 12, 32) Apoštol Pavol píše: „Nie je ani Žid, ani Grék, nie je ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena.“ (Gal 3, 28)

²² Pozri List Efezanom 2, 14-18. Kristus zničil múr rozdelenia medzi Božím ľudom a druhými, všetci majú prístup k Bohu. Solidarita sa nemôže obmedziť na rodinu alebo národ, ona presahuje všetky čiastkové záujmy.

²³ Môžeme sa napríklad zdieľať o otázkach ako: Čo je zmyslom môjho života? Čo mi dáva orientáciu? Aký cieľ zjednocuje môj život?

Dôvera nie je slepá naivita, nie je to jednoduché slovo. Pochádza z rozhodnutia, je ovocím vnútorného boja. Každý deň sme pozvaní vydať sa znova na cestu od starostí k dôvere.

DÔVERA MEDZI ĽUĎMI

Otváraním ciest dôvery odpovedáme na naliehajúcu potrebu: napriek stále ľahšej komunikácii naše ľudské spoločnosti zostávajú rozčlenené a rozdrobené.

Múry existujú nielen medzi národmi a kontinentmi, ale aj celkom blízko nás, dokonca v ľudskom srdci. Pomyslime na predsudky medzi rôznymi národmi. Pomyslime na prisťahovalcov, ktorí sú tak blízko, a predsa často tak ďaleko. Medzi náboženstvami pretrvávajú vzájomná ignorácia a sami kresťania sú rozdelení do mnohých rozličných vierovyznaní.

Svetový mier začína v našich srdciach.

Aby sme podnietili solidaritu, poďme v ústrety druhým, niekedy s prázdnyimi rukami, počúvajme iných, usilujme sa porozumieť tomu, kto nezmýšľa ako my a situácia bez východiska sa už môže premeniť.

Snažme sa byť pozorní voči najslabším, voči tým, ktorí nenachádzajú prácu... Svoju pozornosť najchudobnejším môžeme vyjadriť sociálnou angažovanosťou. Je vo svojej hĺbke otvorenosťou voči všetkým - naši blízki sú v istom zmysle tiež chudobní, ktorí nás potrebujú.⁴

Tvárou v tvár chudobe a nespravodlivosti sa niektorých zmocňuje vzbura alebo sú dokonca v pokušení odpovedať slepým násilím. Násilie nemôže byť cestou k zmene spoločnosti.⁵ Vypočujme však mladých ľudí, ktorí vyjadrujú svoje rozhorčenie, aby sme porozumeli prvotným dôvodom ich hnevu.⁶

⁴ Chudoba sa netýka iba materiálnej existencie. Môže spočívať v nedostatku priateľstiev, chýbajúcom zmysle života, neexistujúcom prístupe k bohatstvám akými sú literatúra, hudba, umenie a všetko, čo nás otvára pre krásu stvorenia.

⁵ V roku 1989 vo Východnom Nemecku v predvečer pádu Berlínskeho múru organizátori pouličných manifestácií žiadali, aby každý mal v ruke zažatú sviecu. Jedna ruka držala sviečku, druhá ju chránila pred vetrom, a tak už nezostala voľná ruka k násilnému činu.

⁶ Mladí Španieli zapojení do hnutia *indignados* (rozhorčení) v Madride mi napísali: „Nevieme, čo sa môže stať, ak sa situácia nezlepší, pretože mnoho ľudí je nezamestnaných, prichádzajú o bývanie, strácajú

Nadšenie pre novú solidaritu sa živí hlboko zakorenenými presvedčeniami, nutnosť deliť sa je jedným z nich. Je to imperatív, ktorý môže spojiť veriacich rôznych náboženstiev ako aj veriacich s neveriacimi.⁷

DÔVERA V BOHA

Solidarita s druhými by mohla nájsť pevný základ v odkaze na Boha, avšak dôvera v Boha je často spochybňovaná. Mnohí veriaci zažívajú túto neľahkú skúsenosť na svojich pracoviskách alebo na miestach štúdia a niekedy vo svojej rodine.

Je veľa tých, čo nemôžu veriť v Boha, ktorý ich miluje osobne. Je veľa aj tých, ktorí sa s veľkou úprimnosťou pýtajú: Ako môžem vedieť, či mám vieru?

Dnes sa viera javí ako riziko, riziko dôvery.

Viera nie je v prvom rade príľnutie k istým pravdám. Viera je vzťah s Bohom.⁸ Vyzýva nás, aby sme sa obracali k Božiemu svetlu.

Viera v Boha nás zďaleka nerobí servilnými ani nepotláča osobný rozvoj.⁹ Robí nás slobodnými

základné ľudské práva. Je veľa zmätku a mnoho hnevu spôsobeného právnym systémom, ekonomickou a sociálnou nespravodlivosťou. Falošná demokracia nezaručuje práva zakotvené v našej Ústave na slušné bývanie, na fyzickú a psychickú integritu... Pýtali ste sa, čo môže Taizé urobiť pre nás. Naša odpoveď znie: To, čo už robíte! Učíte nás zachovávať vnútorný pokoj. Potrebujeme vaše modlitby a všetku náklonnosť, ktorú ste nám preukázali. Môžete tiež pomôcť odovzdať informácie mnohým mladým ľuďom, ktorí zdieľajú rovnaké starosti ako my.“

⁷ Pochopme, že napríklad západné krajiny nie sú natoľko pozývané k humanitárnej štedrosti voči Afrike, ako k zaisteniu spravodlivosti na africkom kontinente. Rovnako je to aj vo vzťahu k iným krajinám ako napr. Haiti. Haiťania, takí dôstojní a autenticky veriaci, sú jedným z najzneužívaných a najponižovanejších národov v dejinách.

⁸ Veľa ráz Pápež Benedikt XVI. zdôraznil, že osobný vzťah s Bohom je základom viery, napríklad napísal: „Na začiatku toho, že je niekto kresťanom, nestojí etické rozhodnutie alebo veľkolepá myšlienka, ale skôr stretnutie sa s udalosťou, s Osobou, ktorá ponúka životu celkom nový horizont a tým aj zásadné smerovanie.“ (Benedikt XVI., *Deus caritas est*, Úvod, č. 1)

⁹ Naša viera potrebuje byť neustále očistená od predstáv a strachov, a to niekedy vnútorným bojom medzi pochybnosťou a dôverou. Naš rozum sa zúčastňuje tohto boja a neuspokojí sa s jednoduchým mechanickým učením. To je dôvodom, prečo mnoho mladých ľudí dnes nesúhlasí s odvolávaním sa na cirkevné tradície. Pre povzbudenie k dôvere viery je pre nich nevyhnutná osobná účasť a presvedčenie.

-slobodnými od strachu, slobodnými pre službu tým, ktorých nám Boh zveruje.¹⁰

Čím viac rastie dôvera v Boha, tým viac sa naše srdce rozširuje pre všetko, čo je ľudské všade vo svete, vo všetkých kultúrach. Stane sa tiež otvoreným voči vedám a technológiám, ktoré môžu zmierniť utrpenie a umožnia napredovať spoločnostiam.

Ako slnko, Boh je príliš osľňujúci, aby sme mohli naň hľadiť. Ježiš však dovoľuje prežarovať Božiemu svetlu. Celá Biblia nás vedie k tejto dôvere: absolútne transcendentný Boh vstupuje do našej ľudskej skutočnosti a hovorí k nám zrozumiteľným jazykom.

Čo je osobitosťou kresťanskej viery? Osoba Ježiša Krista a živý vzťah s ním. Nikdy to celkom nepochopíme.

KRISTUS SPOLOČENSTVA

Všetci sme pútnici, hľadajúci pravdu. Veriť v Boha neznamenať vlastniť pravdu, ale nechať sa uchvátiť ním, ktorý je pravda, a napredovať po ceste k jej úplnému zjaveniu.

Prekvapivou novinou je a zostane skutočnosť, že Ježiš nám sprostredkoval Božie svetlo celkom jednoduchým životom. Božský život ho urobil ešte ľudskejšim.¹¹ Tým, že Boh plne vyjadril seba v jednoduchosti ľudského života, obnovuje svoju dôveru v ľudstvo a nám dáva veriť v človeka. Od tej chvíle už viac nemôžeme upadnúť do beznádeje nad svetom ani nad sebou.

Ježiš tým, že prijal násilnú smrť bez toho, aby odpovedal násilím, vniesol Božiu lásku tam, kde bola iba nenávisť.¹² Na kríži odmietol fatalizmus a pasivitu. Miloval až do krajnosti a napriek ab-

¹⁰ Komentujúc slová apoštola Pavla „slobodný voči všetkým, dal som sa do služby všetkým“ (1 Kor 9, 19) Martin Luther napísal: „Kresťan je slobodným pánom nad všetkým a nikomu nie je poddaný. Kresťan je poníženým služobníkom všetkého a každému poddaný.“ (Martin Luther, *O slobode kresťana*)

¹¹ Ježiš nebol veľkým askétom. Robil zázraky, najmä uzdravenia, ale v rozhodujúcej chvíli, keď mohlo byť dokázané, že on je ten, ktorý je poslaný od Boha, na kríži, zavládlo Božie ticho, ticho, ktoré prijal a zdieľal so všetkými, čo trpia. Pre učeníkov bolo ťažké porozumieť, že Ježiš je chudobný Mesiáš. Možno dúfali, že zmení sociálne a politické pomery tých čias. Neuvedomovali si, že prišiel predovšetkým vykoreniť zlo v jeho koreňoch.

¹² „Keď mu zllorečili, on nezlorečil, keď trpel, nevyhrážal sa, ale všetko odovzdal tomu, čo spravodlivo súdi.“ (1 Pt 2, 23)

surdnosti a nepochopiteľnosti utrpenia si zachoval dôveru, že Boh je väčší ako zlo a smrť nemá posledné slovo. Paradoxne sa jeho utrpenie na kríži stalo znakom jeho nekonečnej lásky.¹³

A Boh ho vzkriesil z mŕtvych. Kristus nepatrí len minulosti, on je tu pre nás každý prítomný deň. Odovzdáva nám Ducha Svätého, ktorý nám dáva žiť z Božieho života.

Centrom našej viery je Zmŕtvychvstalý, prítomný uprostred nás, ktorý má osobné puto lásky s každým človekom. Keď obraciame svoj pohľad na neho, prebúdza sa v nás úžas a hlbšie chápanie vlastného života.

Keď v modlitbe pozeráme k jeho svetlu, prežiarí postupne do nášho vnútra. Tajomstvo Krista sa stáva tajomstvom nášho života. Naše vnútorné protiklady, naše strachy sa možno nerozplynú. Ale Duch Svätý, Kristus preniká tým, čo nás znepokojuje na nás samých, až sa temnoty osvetlia.¹⁴

Modlitba nás vedie k Bohu a zároveň k svetlu.

Ako Mária Magdaléna, ktorá vo veľkonočné ráno videla Krista živého, sme pozvaní deliť sa o túto dobrú zvesť s druhými.¹⁵

Povolaním Cirkvi je združovať v Kristovom pokoji ženy, mužov a deti všetkých jazykov, všetkých národov, po celom svete. Cirkev je znakom, že evanjelium hovorí pravdu. Je Kristovým telom, oživovaným Duchom Svätým. Ona sprítomňuje „Krista spoločenstva“.¹⁶

„Keď Cirkev neúnavne počúva,¹⁷ uzdravuje a zmieruje, stáva sa tým, čo je v nej najžiarivejšie - spoločenstvom lásky, súcitu, útechy, čírym odra-

¹³ Tvárou v tvár nepochopiteľnému utrpeniu nevinných ostávame často v rozpakoch. A otázka, výkrik, ktorý pretína ľudské dejiny zasiahne naše srdce: Kde je Boh? Nemáme žiadne hotové odpovede, ale môžeme sa zveriť Kristovi, ktorý premohol smrť a je s nami v našom utrpení.

¹⁴ Hľadiac na Božie svetlo modlitba je aj počúvaním. Z Písma vieme, že Boh je ten, ktorý k nám hovorí a ktorý sa nás niekedy pýta. A Kristus je občas pre nás ten chudobný, ktorý čaká, že bude milovaný a hovorí nám: „Stojím pri dverách a klopem.“ (Zjv 3, 20)

¹⁵ Pozri Ján 20, 11-18.

¹⁶ „Kristus spoločenstva“ je vyjadrenie brata Rogera. Podobne berlínsky teológ Dietrich Bonhoeffer už ako veľmi mladý, 21-ročný, vytvoril slovné spojenie „Kristus jestvujúci ako spoločenstvo“. Píše, že „v Kristovi je ľudstvo naozaj vtiahnuté do spoločenstva v Bohu.“ (Bonhoeffer, *Sanctorum communio*)

¹⁷ Všade v Cirkvi by sa mohla vykonávať služba počúvania ženami a mužmi, ktorí by sa jej zaslúžili. Laici schopní takto načúvať druhým by mohli dopĺňať službu zasvätených osôb.